

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра соціології та політології

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЛСК

Наталія ЛАДОГУБЕЦЬ

«18» 10 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

«18» 10 *2022 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Вступ до спеціальності»

Освітньо-професійна програма: «Політологія»

Галузь знань:

05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність:

052 Політологія

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ/РГР/К.Р	КР / К.П.	Форма сем. контролю
Денна:	1	135/4,5	34	34	-	67	-	-	Екзамен - 1 с.
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Індекс РБ-8-052/21-2.1.1

СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022

Робочу програму навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Політологія» навчальних та робочих навчальних планів РБ-8-052/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 052 «Політологія» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

доцент кафедри соціології та політології В.Н. Ніколаєнко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 052 «Політологія» освітньо-професійної програми «Політологія» - кафедри соціології та політології, протокол № 12 від «05» 09 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми І. І. Прокопчук

Т. в. о. завідувачка кафедри М.В. Стригуль

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій (ФЛСК), протокол № 8 від «06» 09 2022 р.

Голова НМРР А.М. Кокарева

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор. 3 з 17	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.....	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки.....	4
2. Програма навчальної дисципліни	4
2.1. Зміст навчальної дисципліни	4
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3. Тематичний план	9
2.4. Перелік питань для підготовки до іспиту	10
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	11
3.1. Методи навчання	11
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	12
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	12
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	12

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор. 4 з 17	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця ОКР бакалавр в галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Метою викладання дисципліни є ознайомлення з основами та набуття початкових навичок політичного мислення, сприяти більш глибокому розумінню політичних процесів в сучасній Україні, сформуванню уявлення про специфіку розвитку української та світової політичної думки.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення студентів з основами політології, її категоріальним апаратом, методами та методологічними підвалинами;
- виявлення місця політології в структурі наук про владу;
- набуття студентами достовірних знань про політику;
- засвоєння змісту основних політологічних концепцій;
- оволодіння початковими навичками з питань логіки політологічного мислення;
- набуття початкових навичок виконання науково-дослідних завдань.

1.2 Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

- розуміти природу політичної реальності;
- розуміти логіку протікання політичних процесів;
- застосовувати сучасні інфокомунікаційні технології у навчальному процесі.
- володіти понятійно-категоріальним апаратом політології;
- знати основні вимоги до професії політолога.

Підсумкові результати навчання: (далі ПРН)

ПРН1. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

ПРН7. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.

Загальні компетентності (далі - ЗК).

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетенції (далі – ФК).

ФК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності:**

- здатність застосовувати політологічне мислення в аналізі політичних процесів;
- здатність аналізувати, описувати, пояснювати причини різноманітних політичних конфліктів;
- здатність засвоювати основи політичної культури;
- здатність оперувати понятійно-категоріальним апаратом політології;

- здатність засвоювати політологічні теорії та інтегрувати їх в систему соціогуманітарних знань;

1.4. Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Історія політичних вчень», «Теорія політики», «Політичні основи держави» та інших.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля №1 «Теорія політики. Системні та інституційні основи політики»,

- навчального модуля №2 «Соціокультурні аспекти політики та політичні процеси», кожен з яких є завершеними, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння яких передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів їх виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.

Модуль №1 «Теорія політики. Системні та інституційні основи політики»

Інтегровані вимоги модуля №1

Знати:

- предмет, методи, теоретичні основи політології;
- особливості політології як науки та професії
- структуру політологічного знання;
- базові теоретичні ідеї в галузі політології;
- основні теорії політичних систем та постсистемні політологічні теорії;
- напрями досліджень в політології та перспективи її розвитку;
- основні принципи та поняття політології;
- етапи розвитку політичних вчень;
- основні соціальні функції політології;

Вміти:

- розбиратися в соціальній зумовленості політичних процесів;
- аналізувати логіку розгортання політичних процесів;
- виявляти методологічні засади в політологічних теоріях;
- застосовувати політологічні знання в ході підготовки студентських наукових робіт;

- обґрунтовувати власну наукову позицію на семінарах, студентських конференціях та в ході підготовки наукових робіт;

- розбиратися в понятійно-категоріальному апараті політології та вільно оперувати ним;

- демонструвати знання літератури з політології та суміжних дисциплін;

Мати здатності до:

- логічного оперування політологічними поняттями як методологічною основою розвитку наук про владу;

- початкові навички до політологічного мислення.

Тема 1.1. Предмет, метод і функції політології

Політологія як наука і професія. Визначення політології як науки. Об'єкт і предмет політології. Мета, завдання й структура курсу Місце політології у системі наук: структура політологічного знання.

Поняття політики. Співвідношення понять суспільне та соціальне, громадське та політичне.

Визначення поняття політики. Поняття влади, політичної влади та державної влади.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор. 6 з 17	

Поняття політичного суб'єкта, політичного інтересу, політичної мети та політичної волі. Основні підходи і методи політології. Основні функції політології.

Об'єктивні закони політики (загальні та специфічні).

Тема 1.2. Основні етапи розвитку політичної науки

Загальна характеристика основних етапів розвитку політології. Філософський, емпіричний та сучасний етапи розвитку політичної науки.

Зародження політичної думки у країнах Стародавнього Сходу. Політичні вчення Стародавньої Греції. Ідеальна держава Платона. Арістотель про політику, державу і справедливість. Політична думка і світоглядні ідеї Стародавнього Риму. Політико-правові погляди Цицерона. Політична думка часів Середньовіччя (Фома Аквінський). Епоха Відродження – новий етап у розвитку політичної думки. Н.Макіавеллі та його політичні погляди. Політичні концепції Нового часу. Дж.Локк та Т.Гоббс про походження і сутність держави. Ш.Монтеск'є про форми держави і поділ влади. Ж.-Ж.Руссо та його вчення про народовладдя і пріоритет громадянського суспільства, суспільний договір і демократію. Політичні вчення кінця XVIII – початку XIX ст. І.Кант про правову державу. Г.Гегель про співвідношення громадянського суспільства, держави і права.

Формування політології як самостійної галузі в загальній системі соціальних і гуманітарних наук. Процес інституціоналізації політичної науки. М.Вебер як класик західної політології. Дж.Міль про свободу, порядок і соціальний прогрес. Політична теорія К.Маркса і Ф.Енгельса. Емпірична та теоретична тенденції у розвитку науки. Політична наука після Другої Світової війни.

Основні течії та школи сучасної зарубіжної політології. Біхевіоризм, системний аналіз влади, концепції елітократії, політико-культурний аналіз, теорії політичних конфліктів, компаративістська політологія і т.ін.

Тема 1.3. Системи політичної влади: теоретичні підходи.

Соціологічні поняття соціальної системи та соціальної структури та їх методологічне значення для політології. Поняття політичної системи як системи влади. Поняття соціальної та політичної структури. Поняття елементів в політичній системі. Поняття функції: функціональний зв'язок між елементами в політичній системі.

Системні та структурні зміни в політичних системах.

Основні теорії політичних систем як систем політичної влади. Визначення влади Г. Лассвеллом.

Поняття політичної влади П. Бекрек та М. Беретц.

Концепція політичної влади С. Люкса. Концепція влади М. Фуко.

Тема 1.4. Моделі політичних систем та постсистемні політологічні теорії.

Теоретичні моделі політичних систем: модель Д. Істона.

Моделі політичної системи як системи політичних дій.

Модель плюралістичної демократії А. Даля.

Інформаційно-кібернетична модель політичної системи К. Дойча.

Постсистемні теорії політичної організації суспільного життя.

Теорія структурації (Е. Гідденс). Теорія соціального та політичного поля (П. Бурдьє). Теорія нового інституціоналізму (Д. Г. Марч, та інш.). Теорія обмеженої раціональності (Г. Саймон).

Тема 1.5. Підсистеми макрополітичних систем.

Поняття макрополітичної системи. Внутрішня будова макрополітичних систем. Поняття субсистем та їх різновиди: інституційна, інформаційно-комунікативна та нормативно-регулятивна підсистеми. Поняття політичні інформації та політичного повідомлення.

Типологія політичних систем Г. А. Алмонда та Дж. Б. Пауелла.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор. 7 з 17	

Поняття партійно-політичної системи (загальна характеристика). Поняття представництва. Партійно-політичний інститут представництва: історія та сучасність.

Тема 1.6. Держава як ядро та базовий інститут політичної системи.

Поняття держави. Теоретичні підходи до визначення держави. держава як суспільно-політична організація та як інститут. Ознаки держави як політичного інституту. Поняття державної влади. Принцип розподілу влади: історія становлення і сучасність. Визначальні функції гілок влади: законодавчої, виконавчої та судової.

Поняття суверенітету. Юридичний, соціологічний та політологічний підходи до розуміння державного суверенітету.

Типи державного правління: монархії та республіки. Президентська, парламентська та змішані республіки. Форми державно-територіального устрою. Унітарні і федеративні держави. Особливості взаємодії територіальних, регіональних та місцевих органів влади. Правова держава, розподіл влади у правовій державі. Соціальна держава. Тенденції і проблеми розвитку держави.

Тема 1.7. Партійно-політична субсистема.

Поняття політичної партії. Історія становлення партійного руху в політичних системах: основні етапи патогенезу. Визначення партій сучасними політологами

Групи інтересів як суб'єкти партійного руху. Принципи класифікації політичних партій.

Поняття політичної боротьби: мета стратегія і тактика політичної боротьби. Політичні партії та групи тиску. Політико-технологічна функція груп тиску у політичному процесі. Різновиди груп тиску. Методи дії лобістських груп.

Поняття політичного плюралізму.

Функції політичних партій. Типологія політичних партій: кадрові та масові та суворо централізовані (М. Дюверже), доктринальні, прагматичні та харизматичні (З. Ньюмен), консервативні й революційні, легальні й нелегальні, правлячі та опозиційні та ін. Сутність та різновиди партійних систем. Громадські організації та їх місце і роль в політичній системі суспільства, формування громадянського суспільства в Україні. Типологія та функції громадських організацій та рухів.

Тема 1.8. Мас-медія та політичні комунікації

Поняття медія та політичної комунікації. Історія становлення мас-медія як політичного інституту. Місце і роль мас-медія в політиці. Взаємодія політичних структур та мас-медія. Поняття інформації та повідомлення: спільне і відмінне. Способи класифікації інформації та повідомлень.

Інституціональні особливості мас-медія.

Явні та латентні функції мас-медія в політиці.

Тема 1.9. Політичні методи формування громадської думки та способи маніпулювання нею.

Тема 1.9. Політичні методи формування громадської думки та способи маніпулювання нею

Поняття громадської думки. Громадська думка як політичне явище: громадська думка та політична влада. Політична система і громадська думка. Функції громадської думки в демократичній політичній системі.

Способи формування громадської думки.

Проблеми інституціоналізації громадської думки.

Громадська думка та проблеми легітимності. Поняття легітимності та легітимації.

Проблеми легітимності в творах М. Вебера, П. Бергера та Т. Лукмана.

Поняття маніпуляції. Технології маніпуляції думками та поведінкою індивідів і груп.

Модуль № 2 «Соціокультурні аспекти політики та політичні процеси»

Інтегровані вимоги модуля №2

Знати:

- принципи функціонування політики як соціокультурної системи;
- соціокультурні аспекти політики та основи політичної культури;
- сутність політичної соціалізації;
- основи виборчого процесу та способи організації виборчих компаній;
- сутність політичних конфліктів;

Вміти:

- застосовувати набуті знання в ході подальшого професійного навчання;
- розуміти основні причини політичних криз;
- компетентно судити про сучасні політичні процеси;
- користуватися логікою політичного мислення в ході обговорення сучасних політичних проблем.

Мати здатності до:

- політологічного аналізу сучасних політичних процесів;
- оцінки міри політичної культури політичних опонентів;
- аналізу державної політики в сфері культури.

Тема 2.1. Політичні режими.

Поняття політичного режиму. Історія становлення поняття політичного режиму (А. де Токвіль). Способи класифікації політичних режимів. Концепція політичного режиму М. Дюверже.

Поняття гібридного режиму.

Поняття демократії та демократичного політичного режиму.

Альтернативи демократії та їх історична доля.

Авторитарний режим. Військово-бюрократичний режим. Корпоративний авторитаризм. Поняття тоталітаризму. Дототалітарний авторитаризм. Постколоніальний авторитаризм. Расова квазідемократія. Султанатии (султанський режим). Анархия.

Тема 2.2. Демократія як політичний режим

Поняття демократії та її історичні форми. Демократичний режим і його універсальні ознаки. Сучасні теорії демократії: партисіпаторна, егалітарного елітизму, плюралістична, консоціальна, ринкова, теледемократії та ін. Основні форми демократії: пряма, плебісцитарна та представницька. Політичний плюралізм як спосіб забезпечення демократії. Особливості переходу українського суспільства до демократії в сучасних умовах: структурний та процедурний підходи. Політичний режим в Україні.

Тема 2.3. Соціальна структура суспільства як функція політичної організації суспільного життя.

Класова та стратифікаційна концепції соціальної структури. Структура соціально-класових відмінностей. Політична культура та політична свідомість.

Поняття середнього класу. Середній клас як соціальний конструкт.

Проблеми соціальної мобільності. Політичні аспекти соціальної мобільності.

Артикуляція групових інтересів та проблема політичного представництва.

Поняття громадянського та правового суспільства.

Концепції громадянського суспільства Д. Локка, мислителів Нового часу, Г. Гегеля, К. Маркса. Концепції громадянського суспільства у політології ХХ ст.

Тема 2.4. Політичні еліти

Поняття політичної еліти. Формування та розвиток елітистських концепцій. Класичні теорії (В. Парето, Г. Моска, Р. Міхельс). Меритократичний та владний підходи до вивчення політичної еліти. Технократичний напрямок (А. Богданов, Т. Веблен.), організаційно – управлінський (Дж. Бернхейм). Теорія демократичного панування еліт як синтез демократичного напрямку та елітизму.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор. 9 з 17	

Місце і роль еліт у політичному процесі. Основні функції та структура політичної еліти. Тоталітарна еліта як різновид бюрократичної еліти. Основні етапи розвитку та особливості української політичної еліти.

Тема 2.5. Політична свідомість і політична культура: політична соціалізація

Поняття політичної свідомості та політичної культури. Соціальна структура політичної культури та політичної свідомості.

Структура політичної культури за Г. Алмондом, С. Вербою та В. Розенбаумом. Змістовні аспекти в структурі політичної культури та її основні елементи: політичні цінності, норми, звичаї, міфи, стереотипи та ін. м. Функції політичної культури.

Особливості політичної культури західного та східного типів. Особливості розвитку сучасної української політичної культури.

Сутність і функції політичної соціалізації. Основні моделі політичної соціалізації. Засоби та механізми політичної соціалізації. Етапи політичної соціалізації. Особливості політичної соціалізації в сучасному українському суспільстві. Політична поведінка та її типи: автономна та мобілізаційна. Основні підходи до поняття «політична участь». Фактори політичної участі. Форми і типи політичної участі. Конвенційні і неконвенційні форми участі. Політичний протест. Електоральна участь. Абсентеїзм та альтернативизм як форми протестної електоральної участі.

Тема 2.6. Політичні конфлікти і кризи

Конфлікт як соціальне явище. Функціональний та структуралістський напрямки дослідження конфліктів. Теорії Л. Козера, Р. Дарендорфа, К. Боулдінга. Джерела політичних конфліктів. Етапи протікання політичного конфлікту. Функції та класифікація політичних конфліктів. Внутрішньополітичні та міжнародні конфлікти. Особливості міждержавних конфліктів. Специфіка етнополітичних конфліктів. Поняття «політичної кризи». Політичні конфлікти в сучасній Україні.

Стратегії управління політичними конфліктами. Сутність управління і контролю за конфліктами. Основні стратегії управління конфліктами. Етапи врегулювання та розв'язання політичних конфліктів. Техніки переговорного процесу у політичному конфлікті.

Тема 2.7. Виборчий процес та виборча кампанія

Механізми і процедури виборчого процесу. Виборчий процес та виборчі технології. Основні типи виборчих систем: мажоритарна, пропорційна та змішані, їх достоїнства та недоліки. Характеристики виборчого права та виборчих процедур у сучасному українському суспільстві. Тактика виборчої кампанії. Аналіз предвиборчої ситуації. Стратегія виборчої кампанії. Адресні групи та імідж кандидата. Тактичні технології у виборчих кампаніях. Конкурентна боротьба у виборчому процесі. Роль ЗМІ у виборчій кампанії.

Тема 2.8. Політичні ідеології

Поняття «політична ідеологія». Структура, функції та рівні політичної ідеології. Поняття та рівні політичної ідеології: теоретико-концептуальний, програмно-політичний, актуалізований. Основні ідеологічні світові течії. Витоки лібералізму та класичний лібералізм. Формування неолібералізму. Проблеми влади, держави та демократії в лібералізмі. Сутнісні характеристики консерватизму. Новітні течії консерватизму. Проблеми свободи, демократії та держави в тлумаченні консерватизму. Комуністична та соціалістична ідеології. Ідейні витоки соціал-демократії. Соціал-демократичні течії.

2.3. Тематичний план.

№ по р	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор. 10 з 17	

1	2	Усього	Лекції	Практичні заняття	СРС	Усього	Лекції	Практичні заняття	СРС
		3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Теорія політики. Системні та інституціональні основи політики»									
1.1	Предмет, метод і функції політології	<i>1 семестр</i>				<i>1 семестр</i>			
		8	2	2	4	-	-	-	-
1.2	Основні етапи розвитку політичної науки	8	2	2	4	-	-	-	-
1.3	Системи політичної влади: теоретичні підходи.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.4	Моделі політичних систем та пост системні політологічні теорії.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.5	Підсистеми макрополітичних систем.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.6	Держава як ядро та базовий інститут політичної системи.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.7	Партійно-політична субсистема.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.8	Мас-медія та політичні комунікації	8	2	2	4	-	-	-	-
1.9	Політичні методи формування громадської думки та способи маніпулювання нею	6	2	-	4	-	-	-	-
1.10	Модульна контрольна робота №1	4	-	2	2				
Усього за модулем №1		74	18	18	38	-	-	-	-
Модуль №2 «Соціокультурні аспекти політики та політичні процеси»									
2.1.	Політичні режими.	<i>1 семестр</i>				<i>1 семестр</i>			
		7	2	2	3				
2.2	Демократія як політичний режим.	7	2	2	3	-	-	-	-
2.3.	Соціальна структура суспільства як функція політичної організації суспільного життя.	7	2	2	3	-	-	-	-
2.4.	Політичні еліти	7	2	2	3	-	-	-	-
2.5.	Політична свідомість і політична культура: політична соціалізація	7	2	2	3	-	-	-	-
2.6.	Політичні конфлікти і кризи	7	2	2	3	-	-	-	-
2.7.	Виборчий процес та виборча кампанія	7	2	2	3	-	-	-	-
2.8.	Політичні ідеології	6	2	-	4	-	-	-	-
	Модульна контрольна робота №2	6	-	2	4				
Усього за модулем №2		61	16	16	29	-	-	-	-
Усього за навчальною дисципліною		135	34	34	67	-	-	-	-

2.4. Перелік питань для підготовки до іспиту

1. Політологія як наука і професія.
2. Причини формування політики як окремої сфери у житті людини.
3. Виокремлення знань про політику у системі загального знання.
4. Взаємозв'язки політології з іншими соціально-гуманітарними дисциплінами.
5. Поняття влади, політичної влади та державної влади.
6. Поняття політичного суб'єкта, політичного інтересу, політичної мети та політичної волі
7. Основні напрями в розвитку політології.
8. Об'єкт, предмет та завдання політології.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор. 11 з 17	

9. Теоретичні та практичні підвалини політології.
10. Функції політології як науки та навчальної дисципліни.
11. Суспільна роль фахівців-політологів в Україні та світі.
12. Загальна характеристика основних етапів розвитку політології.
13. Зародження політичної думки у країнах Стародавнього Сходу.
14. Політичні вчення Стародавньої Греції.
15. Концепція "ідеальної" держави Платона.
16. Арістотель про політику, державу і справедливість.
17. Політична думка і світоглядні ідеї Стародавнього Риму.
18. Політико-правові погляди Цицерона.
19. Політична думка часів Середньовіччя (Тома Аквінський).
20. Н. Макіавеллі та його політичні погляди.
21. Дж. Локк та Т. Гоббс про походження і сутність держави.
22. Ш. Монтеск'є про форми держави і поділ влади.
23. Ж.-Ж. Руссо та його вчення про народовладдя і пріоритет громадянського суспільства, суспільний договір і демократію.
24. І. Кант про правову державу.
25. Г. Гегель про співвідношення громадянського суспільства, держави і права.
26. Формування політології як самостійної галузі в загальній системі соціальних і гуманітарних наук.
27. Політичні ідеї М. Вебера.
28. Дж. Міль про свободу, порядок і соціальний прогрес.
29. Політична теорія К. Маркса і Ф. Енгельса.
30. Природа і сутність політичної влади.
31. Сучасні підходи до визначення поняття "політична влада".
32. Особливості функціонування політичної влади у суспільстві.
33. Суб'єкти та об'єкти політичної влади.
34. Легітимність та ефективність політичної влади.
35. Поняття і сутність державної влади.
36. Сутність політичної системи суспільства, її структура та функції.
37. Концепція політичної влади С. Люкса.
38. Концепція влади М. Фуко: загальна характеристика роботи М. Фуко «наглядати і карати».
39. Поняття політичної влади П. Бекрек та М. Беретц.
40. Моделі політичних систем та постсистемні політологічні теорії (загальна характеристика).
41. Моделі політичної системи як системи політичних дій.
42. Модель плюралістичної демократії А. Даля.
43. Інформаційно-кібернетична модель політичної системи К. Дойча.
44. Типологія політичних систем Г. А. Алмонда та Дж. Б. Пауелла.
45. Політична система України.
46. Поняття держави: теоретичні підходи до визначення держави. держава як суспільно-політична організація та як інститут
47. Поняття державного суверенітету.
48. Форми державно-територіального устрою.
49. Правова держава, розподіл влади у правовій державі.
50. Форми державного правління та державного устрою.
51. Концепція соціальної держави.
52. Поняття політичного режиму.
53. Демократичний режим і його характеристики.
54. Сучасні теорії демократії: партисіпаторна, егалітарного елітизму, плюралістична.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор. 12 з 17	

55. Основні форми демократії: пряма, плебісцитарна та представницька.
56. Поняття плюралістичної демократії.
57. Поняття політичного режиму: різновиди політичних режимів.
58. Концепція політичного режиму М. Дюверже.
59. Поняття громадянського та правового суспільства.
60. Концепції громадянського суспільства.
61. Сутність та типи політичних партій.
62. Історія розвитку ідей про політичні партії в інтелектуальній думці.
63. Поняття партійної системи (загальна характеристика).
64. Партійна система сучасної України.
65. Поняття та функції груп інтересів в політиці.
66. Поняття та види виборчих систем.
67. Мас-медія та політичні комунікації (загальна характеристика).
68. Історія становлення мас-медія як політичного інституту.
69. Поняття громадської думки: громадська думка як політичне явище.
70. Проблеми легітимності в творах М. Вебера, П. Бергера та Т. Лукмана.
71. Взаємодія інститутів громадянського суспільства та органів державної влади.
72. Поняття політичної еліти та її функції у політичній системі.
73. Історія формування та розвитку елітистських концепцій.
74. Поняття політичного конфлікту.
75. Основні теорії конфлікту (загальна характеристика).
76. Сутність, поняття і структура політичної культури

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології, як: семінар-дискусія, метод мозкового штурму, робота в малих групах, метод конкретної ситуації.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою.

3.1. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології, як: семінар-дискусія, метод мозкового штурму, робота в малих групах, метод конкретної ситуації.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Цурканова І.О. Політологія : Конспект лекцій з дисципліни «Філософія та політологія» для студентів усіх спеціальностей : навчальний посібник – Дніпро : УДУНТ, 2022. 102 с.

3.2.2. Прокопчук І.І. Проблема демократичного транзиту у працях французького вченого Алексіса де Токвіля// Грані.- 2021.- Том. 24.- вип. 12.- с. 30-37.

3.2.3. Прокопчук І.І. Ліберально-демократична теорія влади Алексіса де Токвіля// Наукові перспективи.-2022.-вип.1 (19).- с.221-232.

3.2.4. Морарь М.В. Політологія: навчальний посібник. Мелітополь: ФО-П Однорог Т.В., 2019. 176с.

3.2.5. Бебик В.М. Політологія: наука і навчальна дисципліна: Підручник / В. М. Бебик. – К.: Каравела, 2012. –496 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор. 13 з 17	

3.2.6. Перегуда Є.В. Політологія: навчальний посібник / Є.В. Перегуда, В.Ф. Панібудьласка, В.Л. Семко, Н.І. Рижко, С.Д. Місержи, В.Л. Стеценко, В.Л. Згурська, В.П. Третяк. – К.: КНУБА, 2011. – 216 с.

Допоміжна література

3.2.7. Герасимчук Т.Ф. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. / Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. – 226 с.

3.2.8. Кирилюк Ф. М. Новітня політологія : [навч. посібник] / Ф. М. Кирилюк. — К. : Центр учбової літератури, 2009. — 564 с.

3.2.9. Платон. Держава / Платон ; [пер. з давньогрец. Д. Ковалю].–К. : Основи, 2005.–356 с.

3.2.10. Політична історія України : Посібник / За ред. В. І. Танцюри; Авт. Є.О.Бондарев, В.П. Горбатенко, В.А. Греченко та ін. – Київ : Академія, 2002. – 488с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. Публікації розміщені на електронному ресурсі Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського - <http://nbuv.gov.ua/>

3.3.2. Офіційний сайт українського центру економічних та політичних досліджень ім. Разумкова (представлені результати досліджень, діаграми, кількісні показники, наводяться дані порівняльних досліджень) - www.useps.org

3.3.3. Джерела з історії політичної думки України розміщені на ресурсі - <http://litopys.org.ua/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів		Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1 семестр					
Модуль № 1 «Теорія політики. Системні та інституціональні основи політики»			Модуль № 2 «Соціокультурні аспекти політики та політичні процеси»		
Виконання тестових завдань (10 б x1)	10	-	Написання есе, підготовка презентації (10 б x 1)	10	-
Відповіді на практичному занятті (5б x 4)	20	-	Відповіді на практичному занятті (5 б x 4) (10б x 2)	20	-
			Виконання контрольної (домашньої) роботи	-	-
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1	18	-	Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2	18	-

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»		Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022	
			стор. 14 з 17		
<i>студент має набрати не менше</i>			<i>студент має набрати не менше</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	10	–	Виконання модульної контрольної роботи №2	10	-
Усього за модулем №1	40	–	Усього за модулем №2	40	-
Семестровий екзамен				20	
Усього за дисципліною				100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

4.5. Сума підсумкових модульних рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.4).

4.6. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової/ екзаменаційної рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, що перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.6).

4.7. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.8. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.9. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни, дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці.

Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор. 14 з 16	

Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	18.10.22	Редоренко К.А.	<i>[Signature]</i>	

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1	Голова Н.О.	18.10.22	<i>[Signature]</i>	Відсутній

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

Додаток 3

Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою
(рекомендовані значення)

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14	15	
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

Додаток 4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)